

Nieuwsbrief KOG

nummer 22 | najaar 2023

Massaclaimjeugdzorg.nl Vers van de pers!

In onze maatschappij draait alles om geld. Dit blijkt niet alleen uit het verdienmodel van de Ketenpartners, maar ook uit de machteloosheid van een organisatie zonder geld. Sinds het positieve advies van BarentsKrans weten we, dat we goede redenen hebben om een schadeclaim in te dienen tegen de Nederlandse Staat.

De aankondiging van de massaclaim op 1 maart jl heeft vele duizenden reacties en registraties opgeleverd. Velen hebben hun verhaal met ons gedeeld. De verhalen hebben één gemeenschappelijke deler: mensen die in aanraking komen met

jeugdzorg schrikken van het totale gebrek aan adequaat feitenonderzoek en de slechte verslaglegging/dossiervorming. Alles verliep voorspoedig, maar plotseling werden we onaangenaam verrast door de moeite die het kost om een bankrekening te openen. Ruim vijf maanden werden we geconfronteerd met allerlei onzinnige voorwaarden waaraan we moesten voldoen, maar vorige week dinsdag (19 september) kwam dan eindelijk het verlossend woord: de aanvraag is goedgekeurd! Thans worden de contracten getekend waarna we spoedig echt van start kunnen gaan. Allen die zich geregistreerd hebben, zullen op korte termijn benaderd worden. Wij vragen iedereen om te wachten op de officiële aankondiging van het juiste bankrekening nummer, en geen bedragen over te maken naar de rekening van Stichting KOG.

Voorlichtingsavond voor gemeenteraadsleden in Gouda

Op 6 september j.l. organiseerden de fracties van Gouda Positief, Gouda Vitaal, Partij voor de Dieren en Leefbaar Gouda een bijeenkomst in de schouwburg van Gouda over de problemen in de jeugdzorg. De missie was om gemeenteraadsleden bewust te maken van de

ernst van de situatie voor ouders en kinderen, en dat dit structurele problemen zijn. De focus lag dan ook op de beleving van de betrokkenen, met name de gevolgen voor de gezinnen.

Er waren vijf “insprekers” (met ieder vijf minuten spreektijd), waarbij vooral de persoonlijke verhalen van de laatste twee “families” diepe indruk hebben gemaakt. Schrijnende gevallen, waarvan de andere 3 sprekers konden bevestigen dat dit meer regel dan uitzondering is. De vader van Daphne Mulder verwoordde het als volgt:

“Vanaf het moment dat u bemoeienis van JBW krijgt wordt het u duidelijk gemaakt dat de jeugdbeschermer ‘de professional’ is die weet wat voor uw kinderen het beste is. Zelfs als je het als ouder goed hebt geregeld, niet alleen voor jezelf maar ook voor je kinderen, dan word je nog weggezet als volstrekt incompetent ouder die in geen geval het belang van zijn kinderen voor ogen heeft of kan hebben. Alles is plotseling ondergeschikt aan de in het belang van het kind-visie van vaak een enkele jeugdbeschermer die op basis van onvoldoende informatie, volkomen gebrek aan waarheidsvinding, zonder hoor en wederhoor, eigen interpretatie, eigen mening, aannames, onderbuikgevoelens, eigen rugzakje, valse meldingen, persoonlijke sympathie of antipathie, en regelrecht organisatie belang en persoonlijke ambitie met grote stelligheid vaststelt, dat jouw kinderen enorm in hun ontwikkeling worden bedreigd.”

Iedereen die anderen “bewust” moet maken van de noodzaak tot verandering

Wilt u actief zijn voor KOG? Neem dan contact op met Alice Jansen: alicejansen@planet.nl, 030 2931056

doet er goed aan om de link naar de opname van deze bijeenkomst te delen: https://channel.royalcast.com/gouda/#!/gemeente-gouda/20230906_5 Alle jeugdbeschermers zouden verplicht moeten worden om deze opname te bekijken.

De eindevaluatie van het Actieplan Verbetering Feitenonderzoek

In 2022 heeft DSP de eind-evaluatie van het Actieplan Verbetering Feitenonderzoek uitgevoerd. Alhoewel het rapport voor de zomervakantie klaar was, heeft men het pas op 7 september gepubliceerd: zie <https://www.wodc.nl/actueel/nieuws/2023/09/07/actieplan-droeg-nauwelijks-bij-aan-verbetering-kwaliteit-feitenonderzoek-door-jeugdbescherming>. De hoop was misschien dat het niemand zou overvallen en/of dat het “oud nieuws” zou zijn: het drie-jaren project (2019-2021) is nu al ruim anderhalf jaar gelden beëindigd, en de Ketenpartners willen het zo snel mogelijk vergeten. Toch even ter illustratie, uit de “samenvatting”:

“Volgens de onderzoekers had het Actieplan weinig effect op de kwaliteit van het feitenonderzoek.”
“Ervaringen van stakeholders Over de hele linie wordt door landelijke jeugdbeschermingsorganisaties, professionals uit de regio’s, oudervertegenwoordigers en advocaten weinig ver-

Stichting Kinderen-Ouders-Grootouders is een stichting door en voor gewone ouders en grootouders in contact met jeugdzorg. Ouders weten soms niet wat zij kunnen verwachten en hoe zij zich moeten opstellen. KOG wil deze ouders ondersteunen en adviseren. Daarvoor is er de website www.stichtingkog.info en de mogelijkheid met de contactpersonen te bellen of te mailen. De contactpersonen zijn geen advocaat, maar zij adviseren vanuit hun kennis van de praktijk van jeugdzorg. Vereniging KOG, opgericht in 1990, is in 2003 omgezet in stichting KOG. Secretariaat Koninginneweg 90, 2012 GR Haarlem, tel. 023 5321223, kog@upcmail.nl www.stichtingkog.info ISSN 2215-0544

→ *betering gezien ten aanzien van de vier lijnen van het Actieplan, waarbij er wel nuanceverschillen zijn. De meningen van de landelijke stakeholders en professionals uit de jeugdbeschermingsketen lopen uiteen van doelen in enige mate bereikt tot doelen in het geheel niet bereikt. De jeugdrechtsadvocaten zien geen significante*

kwaliteitsverbetering van het feitenonderzoek. De oudervertegenwoordigers zijn van mening dat de uitvoering van het Actieplan tot geen enkele verbetering heeft geleid. Alle partijen geven aan dat verdere acties nodig zijn om te komen tot een verbetering van het feitenonderzoek.”

Ingrijpende jeugdzorgbeslissingen, en de uitvoering daarvan, worden zelfs na decennia van klachten door ouders, nog steeds uitgevoerd op grond van onderbuikgevoelens en NIET o.g.v. “Adequaat Feitenonderzoek”. Per jaar worden vele duizenden kinderen en ouders zwaar beschadigd door het optreden van jeugdzorg.

Registratie op
<https://www.massaclaimjeugdzorg.nl>
is nog steeds mogelijk

De problematiek blijft

In het Algemeen Dagblad van 7 juni 2023 stond een interview met twee kinderrechtshouders van de rechtbank Amsterdam: mr. Marjolein Rietbergen en mr. Peter Björn Martens.

Enkele zinnen uit dit interview illustreren wat mij betreft serieuze problemen in het jeugdrecht. Ik bespreek ze aan de hand van zes citaten.

Citaat 1: “Het is aan de kinderrechtshouders om te beslissen hoe kinderen te beschermen als ouders niet meer voor hun kinderen kunnen zorgen”.

Dit is een cruciale misvatting in het jeugdrecht: rechtshouders zijn er niet om kinderen te beschermen tegen hun ouders. De reden waarom rechtshouders beslissen over kindbeschermingsmaatregelen zoals een ondertoezichtstelling of een uithuisplaatsing, is omdat de overheid een ernstige inbreuk wil maken op de rechten van die ouders. Die door de overheid gewenste inbreuk moet (kritisch) worden getoetst. De rechtvaardiging van de betrokkenheid van de kinderrechtshouder is om ouders te beschermen tegen (al te lichtvaardig) overheidsingrijpen. Daarbij is ‘het belang van het kind’ een eerste overweging. Dat klopt. Maar dat is niet de reden van rechterlijke toetsing. Overigens is “het belang van het kind” een leeg begrip: alle betrokkenen in de rechtszaal zitten er voor het belang van het kind.

De misvatting van de taak van rechter heeft wel degelijk consequenties. Als advocaat hoor ik rechtshouders zeggen: “Ik zit hier om een beslissing te

nemen in het belang van het kind”. Nee, denk of zeg ik dan: U zit hier om ouders te beschermen tegen overheidsingrijpen. U zit hier om te toetsen of de ingreep noodzakelijk is, of de noodzaak zorgvuldig is onderzocht en of de ingreep proportioneel is. Het is een belangrijk verschil. Als een rechter als toetsingskader neemt “het kind moet beschermd worden”, komen er hele andere, en veel ingrijpendere beslissingen dan als de rechter als toetsingskader neemt “overheidsingrijpen alleen als het absoluut noodzakelijk, proportioneel en evenredig is”. Bij het eerste toetsingskader is twee keer ruzie tussen ouders opeens “een patroon van huiselijk geweld”. Huiselijk geweld is schadelijk. Het kind moet beschermd worden. Dus wordt het kind uit huis geplaatst. Maar als het toetsingskader is of overheidsingrijpen voldoende gerechtvaardigd is, plaats je een kind in zo’n situatie niet uit huis.

Citaat 2: “Dan begint het grote gevaar: dat kinderen in een loyaliteitsconflict terecht komen. Daar moeten wij voor waken”.

Het probleem in dit citaat ligt in het verlengde van het vorige citaat. Naar mijn taakopvatting van rechtshouders moeten rechtshouders niet waken voor mogelijke schade bij een kind. Rechtshouders behoren te toetsen of overheidsingrijpen noodzakelijk, evenredig en proportioneel is en of het

besluit tot stand is gekomen via een zorgvuldig proces. Het is aan de ouders om ervoor te waken dat kinderen geen schade oplopen. Het is aan de gemeente om passende jeugdhulp aan te bieden aan ouder en kind. Het is eventueel, als er een kindbeschermingsmaatregel is, aan de jeugdbescherming om hiervoor te waken en passende actie in te zetten. Met de taakopvatting dat gewaakt moet worden

Een reactie op een interview met twee kinderrechtshouders in het Algemeen Dagblad

of kinderen schade oplopen, hebben rechtshouders geen toetsende taak. Dan komt er een rolvermenging, zoals die in de praktijk is te zien. Rechtshouders zien jeugdbescherming als ‘ketenpartner’.

Het systeem waarbij rechtshouders ‘waakten’ over de minderjarigen was er in de vorige eeuw. Ik weet dat er stemmen zijn onder rechtshouders om terug te keren naar dit systeem. Maar de wet zit momenteel niet zo in elkaar. Wat mij betreft op goede gronden trouwens.

Citaat 3: “Het verdriet in de ogen van kinderen, terwijl ouders er een pokkezoof van maken, dat went niet”. Dit citaat ademt de houding “niets doen is geen optie”. Het ademt de instelling en overtuiging: de ouders maken ruzie, het kind heeft er last van, de overheid is machtig en moet ingrijpen. Maar dat ingrijpen is vaak ook schadelijk. Een maatregel van ondertoezichtstelling en uithuisplaatsing blijkt

bovendien vaak helemaal niet effectief. De Tweede Kamer nam een motie aan: “niets doen moet wel een optie zijn”. Maar die instelling is niet de praktijk bij jeugdbescherming, raad voor de kindbescherming en kinderrechtshouders. In de overtuiging om de situatie te verbeteren en vanuit alle goede bedoelingen worden mijns inziens veel te vaak en te lichtvaardig zeer schadelijke maatregelen genomen die een situatie ook (kunnen) verslechteren. Een uithuisplaatsing is uitermate traumatisch en schadelijk voor een kind. Maar nog nooit heb ik in enig verzoekschrift van de raad voor de kindbescherming of een gecertificeerde instelling een volledige belangenafweging gelezen waarin ook wordt benoemd dat er een uitermate schadelijke maatregel wordt verzocht. Juist van rechtshouders mogen ouders verwachten dat de overheid kritisch wordt bevraagd op de noodzaak van de maatregel. Je zou denken dat de overheid die een ingrijpende maatregel wil, zijn uiterste best moet doen om de rechter daarvan te overtuigen. De praktijk is echter anders. De praktijk is dat als een maatregel wordt verzocht, je als ouder de rechtszaal binnentapt met een achterstand van 10-0. Als ouder moet je de rechter ervan proberen te overtuigen dat de maatregel juist niet toegekend zou moeten worden.

Citaat 4: “De jeugdzorgwerkers doen hun werk vol enthousiasme, met het hart op de goede plek, werken snoeihard en zijn heus wel opgeleid om dat werk te doen. Het probleem is: ze

zijn met te weinig.”

Ik snap best het dilemma van kinderrechtshouders: het wordt lastiger beslissen als je niet kan uitgaan van de deskundigheid van de medewerkers en de juistheid van de rapportages. Maar kinderen zijn niet geholpen met een verkeerd beeld van de werkelijkheid. En de werkelijkheid is: jeugdzorgwerkers zijn overbelast, jong, onervaren, onvoldoende opgeleid en rapportages bevatten vele onjuiste feiten, onvolledige belangenafwegingen en geen goede scheiding van meningen en feiten. Jeugdbeschermers hebben vaak onvoldoende kennis van de juridische aspecten van de maatregelen. Rechters nemen het dan voor de jeugdbeschermers op, ‘want het zijn geen juristen’. Maar dat is hun werk, vanuit een gecertificeerde instelling, en dus een essentieel onderdeel van het werk. De Inspectie onderzoekt de onderbouwing van de rapportages en concludeert dat in geen enkel geval het feitenonderzoek op orde is. Maar in het voorwoord van de rapportage wordt benadrukt dat het gaat om “zeer bevoegen professionals die zich naar hun beste vermogen inzetten voor een gezonde en veilige ontwikkeling van kinderen. Maar ook over de grenzen waar zij in het ingewikkelde systeem van jeugdbescherming tegenop lopen.” Als een zitting uren uitloopt wordt de jeugdbeschermers bedankt voor de tijd. De ouder en de advocaat niet. Er is doorgaans alle begrip voor de jeugdbeschermers, wat ouders vaak missen. Als er onvoldoende samenwerking is ligt dat altijd aan de

ouder, terwijl de praktijk echt anders is. Het lijkt wel alsof de jeugdbeschermers centraal staat. Maar de ouders werken doorgaans ook keihard, zijn uitermate betrokken, willen het beste voor het kind, en zien zich opeens geconfronteerd met jeugdbeschermers (vaak veel) die op basis van hele of halve waarheden en interpretaties en zonder respectvol overleg met de ouders vergaande beslissingen nemen. Rechters constateren zelf ook dat rapportages vaak rammelen. Maar ze blijven desondanks vasthouden aan het idee-fixe dat jeugdbeschermers kundige professionals zijn die precies weten wat ‘het belang van het kind’ is. Een cliënt vatte het treffend als volgt samen: “Als de gecertificeerde instelling opschrijft dat de aarde plat is, oordeelt de rechter dat de aarde plat is”.

Het enige probleem is niet dat ze met te weinig zijn. De problemen zijn nadrukkelijk ook een gebrek aan expertise, een gebrek aan ervaring, onvoldoende samenwerking met ouders en het handelen volgens protocollen die vooral uitgaan van weinig ruimte voor ouders en kinderen.

Citaat 5: “En de jeugdbeschermers moeten werken in een onmogelijk systeem”. Natuurlijk zijn de wachtlijsten een probleem. Natuurlijk is de financiering een probleem. Natuurlijk is personeelsgebrek een probleem. Maar dat zijn niet de enige problemen.

Ik vrees dat een heel ander groot probleem, dat zich al lange tijd openbaart,

ALARM !

De meldbriefprocedure

**Verzoeken tot verlen-
ging van een ots/uhp
worden afgedaan door
de meldbriefproce-
dure.**

(Procesreglement Familie- en Jeugdrecht Rechtbanken per 1 maart 2021, rechtspraak.nl; Procesreglement Familie- en Jeugdrecht Rechtbanken per 1 februari 2022, rechtspraak.nl).

Dat houdt in dat verlen-
gingen van de ots en uhp
kunnen worden afgedaan

op basis van de stukken, als ouders niet binnen twee weken na het ontvangen van een brief van de rechtbank zelf aangeven dat ze een zitting wensen. Bewaart u ook de envelop voor de datum in het poststempel. Hoewel veel mensen precies voelen wat mr Erkens schrijft, willen zij toch proberen de rechter te overtuigen. Op tijd reageren dus!

onvoldoende aandacht krijgt omdat de schuldvraag en aandacht naar die andere problemen kan gaan. Mijns inziens zijn andere serieuze problemen in de jeugdzorg die absoluut prioritaire aandacht verdienen: het gebrek aan kritische toetsing door rechters, het gebrek aan serieuze en respectvolle samenwerking met de ouders door jeugdbescherming en het onvoldoende erkennen van de schade door uithuisplaatsingen.

Citaat 6: “Ik vond het persoonlijk heel verdrietig om te lezen dat er beter naar ouders geluisterd moet worden omdat ik juist zo het gevoel heb dat te doen”.

In 2008 schreven Rotterdamse advocaten al een brandbrief aan de rechters over de ongelijkwaardige (proces)positie van ouders ten opzichte van de jeugdbeschermers. In 2013 riep de kinderombudsman de kinderrechtshouders op om kritischer

te toetsen. In 2023 rapporteert de rechtspraak over deze ongelijkheid. Waarom verandert er niets? Omdat elke rechter voor zichzelf zal vinden dat dit de collega betreft. Elke kinderrechtshouder is er natuurlijk ten aanzien van de eigen beslissingen van overtuigd dat er goed is geluisterd en dat een maatregel absoluut noodzakelijk is. Dus verandert er niets.

De enige wijze waarop er mijns inziens een verandering kan komen is via wetswijziging (duidelijke normen) en/of een cultuurverandering binnen de rechtspraak. Beide zie ik echter voorlopig niet gebeuren.

Dit artikel is een door mr drs M. Erkens zelf verkorte versie van het gelijknamige artikel op zijn blog (zie op internet advocatenkantoor Erkens).

Familiegroepsplan

Jeugdwet artikel 4.1.2:

... biedt de jeugdhulpaanbieder of de gecertificeerde instelling als eerste de mogelijkheid om, binnen een redelijke termijn, een familiegroepsplan op te stellen. ... **Slechts indien de ouders aan de jeugdhulpaanbieder of de gecertificeerde instelling te kennen hebben gegeven dat zij geen gebruik wensen te**

maken van de in de eerste zin bedoelde mogelijkheid, concrete bedreigingen in de ontwikkeling van het kind hiertoe aanleiding geven of de belangen van het kind anderszins geschaad worden, **kan de jeugdhulpaanbieder of de gecertificeerde instelling hier vanaf zien.**

**Kijkt u op internet:
Eigen Kracht Centrale.**

Zelflerend algoritme?

Op 3 februari hebben wij gevraagd aan mevrouw drs A.C. van Huffelen, Staatssecretaris van Koninkrijksrelaties en Digitalisering, of wij terecht bang waren voor zelflerende algoritmes in de jeugdbescherming. Zij stuurde de brief door naar Minister Weerwind, die reageerde op 30 mei. Hij liet weten “meld ik u graag dat er

door organisaties in de keten van de jeugdbescherming nu geen zelflerende algoritmes worden gebruikt.”

Een beetje angstig worden wij wel van het woord NU. Moeten wij de vraag af en toe herhalen?

Zie voor de hele brief www.stichtingkog.info/ correspondentie.

Het perspectiefbesluit

Het perspectiefbesluit is op dit moment nog een voor ouders geheime beslissing dat het kind niet meer terug komt.

Zie de uitspraak RBZWB: 2022:2824 (12-05-2022) geschillenregeling:

“Ontvankelijkheid”

Het door de GI genomen perspectiefbesluit is een beslissing die de uitvoering van de ondertoezichtstelling raakt, nu het besluit tot gevolg heeft dat in het kader van de ondertoezichtstelling niet langer wordt gewerkt aan terugplaatsing van [minderjarige] bij de ouders en zal worden toegewerkt naar overplaatsing van [minderjarige] van de grootouders naar een neutraal pleeggezin. Hoewel uit de wetsgeschiedenis niet expliciet blijkt of de geschillenregeling is bedoeld om een opvoedbesluit van de GI aan de rechter voor te leggen, acht de rechtbank dit op basis van de wettekst en de wetsge-

schiedenis niet uitgesloten. Daarbij komt dat de Raad voor Strafrechtstoepassing en Jeugdbescherming (RSJ) in zijn advies van december 2020 de aanbeveling heeft gedaan om een rechtspositie te realiseren in die zin dat wettelijk wordt vastgelegd dat een perspectiefbesluit binnen drie maanden nadat het genomen is ter toetsing wordt voorgelegd aan de kinderrechter. Een dergelijke expliciete regeling om een perspectiefbesluit door de rechter te laten toetsen ontbreekt op dit moment.

Aangezien het perspectiefbesluit ingrijpende en onomkeerbare gevolgen voor de ouders (en grootouders) met zich meebrengt en een keerpunt betreft in het thuisplaatsingstraject dat tot het moment van het besluit was ingezet, is de rechtbank van oordeel dat hen een mogelijkheid geboden moet worden om (de uitvoering van) dat perspectiefbesluit in het kader van de geschillenregeling aan de rechtbank ter toetsing voor te leggen. De uitvoering van het perspectiefbesluit betreft

geen geschil waarvoor het klachtrecht (als bedoeld in artikel 4.2.1 van de Jeugdwet) is bedoeld, maar is een inhoudelijke beslissing in het kader van de ondertoezichtstelling die de uitvoering daarvan betreft. Ook de procureur-generaal is in zijn conclusie van 19 maart 2021 (ECLI:NL:PHR:2021:283) van mening dat het opvoedbesluit op grond van de geschillenregeling van art. 1:262b BW aan de kinderrechter kan worden voorgelegd. De rechtbank is, gelet op het voorgaande, van oordeel dat artikel 1:262b BW een rechtsingang voor het onderhavige geschil biedt en dat de ouders dus ontvankelijk zijn in hun verzoek.”

In Tijdschrift voor Jeugdrecht 2023 nr 1 staat het volgende:

“Voor de tussentijd – totdat wetwijziging is gerealiseerd – is er door de GI’s met het Ministerie van Justitie & Veiligheid een tijdelijke werkwijze afgesproken om rechtsbescherming bij het perspectiefbesluit vorm te geven. Deze ziet er als volgt uit:

- Als er een perspectiefbesluit wordt genomen door de GI en tegelijkertijd ... wordt het besluit genomen dat een onderzoek van de RvdK naar een gezagsbeëindigende maatregel noodzakelijk is, wordt de rechtsbescherming vormgegeven via een onderzoek van de **RvdK**.
- Als er een perspectiefbesluit wordt genomen door de GI maar er wordt geen gezagsbeëindigende maatregel noodzakelijk geacht, dan legt de GI zo veel mogelijk **direct** ter toetsing voor aan de kinderrechter via de **geschillenregeling** ...
- ... dan probeert de GI het perspectiefbesluit **indirect** door de rechter te laten toetsen in het kader van een verzoek tot **verlen- ging van de (OTS en) MUHP**.

...De vraag die -...- nu blijft hangen is: hoe zal het perspectiefbesluit tot volwassenheid komen? Snelle duidelijkheid van de Hoge Raad en de wetgever is daarbij zeer gewenst.”

het kan altijd nog gekk

Goedemiddag Alice,

Wij hadden vanmiddag een gesprek over de aanvraag die is gedaan voor de Jeugdbeschermingsstafel voor onze uitzonderlijk hoogbegaafde dochter en de zeer realistische verwachting die gebiedsteam in het rapport neerzet, wat hun grootste zorg is wanneer er niets verandert:

Anna haar leerachterstand zal aanhouden en verergeren. Anna leeft geïsoleerd van leeftijdsgenoten. Dit heeft invloed op haar sociaal emotionele ontwikkeling en vergroot de kans op psychi-

sche klachten. Anna leert niet om te gaan met tegenslagen. De kans dat Anna uitgroeit tot een evenwichtig persoon met kansen op een baan worden geminimaliseerd. Mogelijk behaalt ze geen diploma en nemen de kansen op psychiatrische aandoeningen toe.

Deze zorgen hebben ze over een uitzonderlijk hoogbegaafde Anna van 12 die even 2 maanden niet naar school is geweest omdat school zich handelingsonbekwaam heeft verklaard. Geen leerachterstand maar juist een enorme voorsprong. Dat laatste mag je er gerust bijzetten want daar wordt het nog belachelijker door.

De moeder van de uit huis geplaatst kind wil graag weten hoe haar overgangsrapport er uitziet. De gezinsvoogd zegt: nee, die informatie is alleen voor het pleeggezin en voor ons.

Maar het Burgerlijk Wetboek zegt in artikel 1:377c: *1. Onverminderd het bepaalde in artikel 377b van dit boek wordt de niet met het gezag belaste ouder desgevraagd door derden die beroepshalve beschikken over informatie inzake belangrijke feiten en omstandigheden die de persoon van het kind of diens verzorging en opvoeding betreffen, daarvan op de hoogte gesteld, tenzij die derde de informatie niet op gelijke wijze zou verschaf-*

fen aan degene die met het gezag over het kind is belast dan wel bij wie het kind zijn gewone verblijfplaats heeft, of het belang van het kind zich tegen het verschaffen van informatie verzet.

Dus: gezag of geen gezag, wie erom vraagt moet informatie over belangrijke zaken krijgen. Een overgangsrapport is belangrijk. De gezinsvoogd beschikt beroepshalve over de informatie (gaat dus niet over pleegouders).

Pilot kosteloze rechtsbijstand bij gezagsbeëindiging sinds 1 januari en vanaf 1 oktober ook bij eerste verzoeken tot (spoed)uithuisplaatsing ...

Op 20 juni heeft KOG de minister voor rechtsbescherming geschreven n.a.v. een artikel in het AD. Ouders zouden weinig te zeggen hebben over advocaatkeuze. De minister laat antwoorden: Op dit moment wordt het uitgangspunt gehanteerd dat de griffie van de rechtbank bij het ontvangen van een verzoekschrift ... allereerst uitzoekt of er een voorkeursadvocaat bekend is (...). Indien dit het geval is, zal deze advocaat worden aangewezen in de onderhavige procedure. Als blijkt dat er nog geen advocaat bekend is bij de ouders, zal de griffie een advocaat aanwijzen op basis van de lijst van jeugdrechtsadvocaten die de Raad voor Rechtsbijstand ter beschikking heeft gesteld. Steeds wordt de eerstvol-

gende advocaat van de lijst benaderd. ... **Met ingang van 1 oktober 2023 wordt deze pilot uitgebreid met eerste verzoeken tot (spoed)uithuisplaatsing.** Met ingang van die datum kunnen naast gespecialiseerde jeugdrechtsadvocaten ook personen- en familierechtadvocaten ouders bijstaan. ... Indien dat niet het geval is en de advocaat niet over de nodige specialisatie beschikt, dan kunnen ouders voor bijstand door een dergelijke (voorkeurs)advocaat kiezen. In dat geval is echter geen sprake van kosteloze rechtsbijstand in het kader van deze pilot. ... Zie voor de hele brief

<https://www.stichtingkog.info/>

[media/20230806_18juli_MvJV_1.pdf](https://www.stichtingkog.info/media/20230806_18juli_MvJV_1.pdf)

https://www.stichtingkog.info/media/20230806_30mei_MvJV_2.pdf

Internet meldt:
Evaluatie pilot kosteloze rechtsbijstand

Ondertitel / Subtitle

Eerste tussenrapportage - mei 2023

Samenvatting

Deze tussenrapportage is de eerste van de evaluatie *Pilot kosteloze rechtsbijstand kinderscherming* (hierna: de pilot).

Deze pilot houdt in dat

ouders die te maken krijgen met een gezagsbeëindigende maatregel kosteloze rechtsbijstand kunnen krijgen. **De pilot loopt van 1 januari 2023 tot en met 30 juni 2024.** Op 1 september 2023 wordt de pilot mogelijk uitgebreid met procedures rond (spoed)uithuisplaatsingen, met uitzondering van procedures die zien op de verlenging van de uithuisplaatsing. De evaluatie van de pilot heeft als doel de uitvoering van de pilot te monitoren en na te gaan hoe kosteloze rechtsbijstand de rechtsbescherming van ouders vergroot.

Publicatiedatum / publication date
2023-07-05 Collections

WODC Publications

Tips

NRC van 14 september meldt op voorpagina "Fiscus verzamelde online data burgers". Het artikel begint: De Belastingdienst heeft op grote schaal persoonlijke gegevens van belastingbetalers – waaronder uitingen op sociale media – van internet gehaald, in een computersysteem opgeslagen en gebruikt bij haar toezicht en fraudebestrijding."

Er is geen reden te denken dat jeugdzorgmedewerkers zich op dit punt anders gedragen dan belastingmedewerkers. *Kijk uit wat u op sociale media zet.*

Alleen al *roken* in huis wordt u kwalijk genomen. *Denk in dit verband ook aan de schoolarts. (Waarom zou u eigenlijk andere vragen beantwoorden dan vragen over gezondheid van uw kind?)*

Het ministerie van VWS is de motor achter het programma Kansrijke Start. Zodra dit programma concreet wordt, is het een beetje griezelig: "Risicofactoren voor een achterstand

Een goede start begint al voor de geboorte, zelfs nog voor de conceptie en de zwangerschap. Kinderen die in de eerste 1000 dagen van hun leven blootstaan aan risicofactoren zoals stress, slechte voeding, rook of mishandeling beginnen met een achterstand. Hierdoor kunnen zij zich op fysiek, mentaal en sociaal gebied minder goed ontwikkelen." *Roken en mishandeling vrolijk naast elkaar?*

Geef uw kind een eigen advocaat. (Dat moet iemand anders zijn dan uw eigen advocaat.) Het is ongebruikelijk maar het kan. Zorgt u ervoor dat uw kind als hij gehoord wordt door de kinderrechter vergezeld wordt door zijn eigen advocaat. Het geeft steun, zal preventief werken en is het enige controlemiddel op wat de rechter van zijn woorden maakt. Ook een kind met ots mag niet belemmerd worden in contact met advocaat.

Een kind, ook beneden de 12 jaar, heeft recht op bijstand van een advocaat als dat kind het wenst. Deze advocaat moet zonder 'gezinsvoogd' met zijn cliënt kunnen overleggen.

"De William Schrikkergroep laat het volgende weten: De William Schrikker Groep betreurt het dat het nodig is geweest dat Khadija een Kort geding moest aanspannen teneinde haar eigen advocaat te kunnen spreken. De voogd is achteraf bezien te rigide geweest in haar opstelling. De WSG erkent namelijk het recht op rechtsbijstand van de minderjarige. Inmiddels is de raadsman van Khadija van dit standpunt in kennis gesteld. Hij zal haar dan ook op korte termijn berichten." Zie ook op www.stichtingkog.info/ Jurisprudentie Eigen advocaat voor kind:

Mariëlle Bruning, bijzonder hoogleraar in Leiden, concludeerde in de Eindevaluatie Wet herziening kinderschermingsmaatregelen dat in 98% van de onderzochte situaties geen familiegroepsplan is gemaakt. Haar aanbeveling is: **zorg dat de wettelijke verplichting om bij start van elke maatregel binnen redelijke termijn in te zetten op maken van familiegroepsplan voor uitvoering van maatregel, wordt nageleefd.**

Het is uiteraard belangrijk

en wereldwijd gezien tamelijk uniek dat een minderjarige van 12 jaar of ouder in het kader van de OTS de bevoegdheid heeft een verzoek te doen (aan de rechter wel te verstaan):

- tot opheffing van de OTS (art. 261)
- tot wijziging of aanvulling van de doelen van de opgelegde OTS (art. 261)
- tot vervallenverklaring van een aanwijzing (art. 265a)
- tot het intrekken van een aanwijzing (art. 265b)
- tot beëindiging of beëindiging van de uithuisplaatsing of tot afzien van een overplaatsing (art. 265f)
- tot wijziging van een beslissing van de kinderrechter inzake de verdeling van de zorg- en opvoedingszaken en/of de omgang (art. 265i)
- tot vervanging van de gezinsvoogd waarvoor de leeftijdsgrens van 12 jaar niet geldt (art. 44 lid 3 Uitu. Besl. WJZ).

Een indrukwekkende lijst van bevoegdheden. Maar ik vraag mij af hoeveel onder toezicht gestelde minderjarigen weet hebben van deze bevoegdheden."

(Prof. J. Doek in FJR novem- →

t
v
ou

→ ber 2008)

En wij voegen daar nu na 2015 aan toe:
Allereerst beoordeelt de kinderrechter of de minderjarige wel ontvankelijk is in haar verzoek. Op grond van het nieuwe artikel 1:262b BW kan een minderjarige ouder dan twaalf jaar geschillen die de uitvoering van de OTS betreffen voorleggen aan de kinderrechter. Een geschil over de con-

tactmomenten met familie valt hieronder. En: Een minderjarige van minstens 12 jaar kan de kinderrechter vragen om de benoeming van een bijzonder curator, en bij weigering zelfstandig in hoger beroep!

Leerzame voetnoot

In het Tijdschrift voor Jeugdrecht nummer 2/3 2023 staat in een voetnoot: “Recente voorbeelden van alarmerende rapporten over de stand van de jeugdbescherming zijn het rapport ‘Georganiseerde onmacht’ van de Algemene Rekenkamer over de rol van de

rijksoverheid bij de jeugdbescherming (april 2023) en het rapport ‘Recht doen aan kinderen en ouders’ dat is opgesteld door een commissie van familie- en jeugdrechters en waaruit blijkt dat de behandeling van jeugdbeschermingszaken om de nodige verbetering vraagt (februari 2023). Dit reflectietraject bij de rechtspraak is opgestart naar aanleiding van de kinderopvangtoeslagaffaire.”

Jurisprudentie

Hof Amsterdam:
GHAMS:2023:2033 (15-08-2023)

De vader heeft pas 24 uur voor de mondelinge behandeling bij het hof laten weten het hoger beroep in te trekken.

Voor het hof weegt zwaar dat de omstandigheden die de vader heeft aangevoerd om zijn intrekking te motiveren, – te weten het raadsrapport in maart 2023 en de oproep in april 2023 voor de zitting bij de rechtbank – al ruim twee maanden bekend waren en dat hij niet heeft toegelicht waarom hij uiteindelijk pas een dag voor de mondelinge behandeling heeft kenbaar gemaakt zijn verzoeken te willen intrekken. De moeder heeft dit evenmin mogen verwachten, aangezien de vader op 8 juni 2023 nog voormeld bericht van veertien pagina’s met vele producties heeft overgelegd ter onderbouwing van zijn inhoudelijke verzoeken met betrekking tot het ouderlijk gezag, waardoor zij nog meer tijd, kosten en energie heeft moeten steken in de voorbereiding van de mondelinge behandeling bij het hof, nog daargelaten dat dit laatste ook geldt voor het hof zelf. **De vader heeft nodeloos proceskosten veroorzaakt aan de zijde van de moeder.**

3.7

Het hof ziet in de wijze waarop de vader heeft geprocedeerd aanleiding om hem,

ondanks de familierechtelijke aard van de procedure, in de proceskosten in hoger beroep te veroordelen. Het hof zal voor de hoogte van de proceskosten aansluiten bij het liquidatietarief voor civiele zaken, omdat het hier om een civiele procedure gaat. Uitgaande van de kosten verbonden aan het indienen van het verweerschrift (1 punt) begroot het hof het salaris advocaat op € 1.114,- (tarief 2). Het hof houdt geen rekening met kosten voor de mondelinge behandeling, omdat op hetzelfde tijdstip de zaak tussen partijen met zaaknummer 200.321.255/01 mondeling is behandeld. In die zaak doet het hof eveneens heden uitspraak en wordt de vader eveneens in de proceskosten veroordeeld. Vermeerderd met het aan de moeder in rekening gebrachte griffierecht van € 343,- worden de proceskosten aan haar zijde in deze zaak in totaal begroot op een bedrag van € 1.457,-. De verzochte wettelijke rente daarover is toewijsbaar, als hierna te melden.

4De beslissing

Het hof: verklaart de vader niet-ontvankelijk in het hoger beroep; veroordeelt de vader in de proceskosten van het hoger beroep, aan de zijde van de moeder begroot op € 1.457, te voldoen binnen veertien dagen na de dag van uitspraak van deze beschikking, te vermeerderen met de wettelijke rente als bedoeld in artikel 6:119 BW daarover indien hij dit bedrag niet binnen deze termijn heeft voldaan.

RBZWB:2023:2601 (29-08-2023)

William Schrikker verzoekt spoeduitplaatsing, rechter vindt uithuisplaatsing niet nodig.

De nadere beoordeling

5.1. Bij beschikking van 25 augustus 2023 is het spoedverzoek van de GI afgewezen. De kinderrechter moet nu het resterende deel van het verzoek beoordelen, te weten de machtiging tot uithuisplaatsing van [minderjarige]

lijke gesteldheid.

5.3.

Evenals de GI vindt de kinderrechter de situatie waar zij zich voor gesteld ziet lastig. [minderjarige] is een kwetsbaar meisje dat al meerdere wijzigingen in haar verblijfplaats heeft gehad. Het is daarom erg belangrijk dat de plek waar zij verblijft haar de rust en stabiliteit kan geven die zij nodig heeft om toe te komen aan haar ontwikkelingstaken. Tot voor kort verbleef zij bij haar vader, waar haar duidelijke regels bekend waren en waar zij zich – onder de nodige

in een accommodatie van een jeugdhulpaanbieder voor de duur van zes maanden.

5.2.

In artikel 1:265b van het Burgerlijk Wetboek staat dat de kinderrechter de GI kan machtigen om een minderjarige uit huis te plaatsen indien dat noodzakelijk is in het belang van de verzorging en opvoeding van de minderjarige of tot onderzoek van diens geestelijke of lichame-

sturing – aan hield. Helaas is de relatie tussen de vader en zijn partner geëindigd en kon [minderjarige] niet meer met de vader in de woning van de partner van de vader verblijven. Het was daarom onvermijdelijk om een andere verblijfplaats te zoeken voor [minderjarige]. Afgesproken is dat zij vooralsnog bij haar moeder zou verblijven. Gebleken is dat dit goed gaat. [minderjarige] houdt

zich beter aan de afspraken, is meer open en de moeder stelt dat zij zelf steviger in haar schoenen staat. Deze positieve ontwikkeling is echter nog pril.

5.4. De kinderrechter begrijpt de zorgen die de GI heeft en de reden waarom de GI extra voorzichtig wil zijn met een terugplaatsing van [minderjarige] bij de moeder, met het oog op de langere termijn, het risico dat een te snelle terugplaatsing bij de moeder niet goed zou gaan en het effect dat die tegenslag zou kunnen hebben op [minderjarige]. **Om zorgvuldig te werk te gaan was daarom afgesproken dat de logementen bij de moeder opgebouwd zouden worden, zodat er op die manier geleidelijk tot een stabiele basis gekomen kon worden van waaruit [minderjarige] hopelijk weer terug bij de moeder kon gaan wonen.** Feit is echter dat [minderjarige] nu reeds een week bij de moeder woont, dat dit goed gaat en dat ook de periode daarvoor bij de vader goed is verlopen. **Het uitgangspunt is dat verblijf bij een ouder de voorkeur behoeft boven verblijf op een neutrale plek.** Dit moet natuurlijk wel op een veilige manier kunnen. De kinderrechter gunt [minderjarige] echter de kans om bij haar moeder te blijven en te laten zien dat het goed blijft gaan. Er is uitdrukkelijk met [minderjarige] besproken dat zij zich aan de gemaakte afspraken dient te houden en dat zij zich moet openstellen voor hulpverlening en de nodig geachte hulpverlening moet accepteren, ook als dit (het crisisteam van) [jeugdzorg] betreft. Zij heeft dit toegezegd en is zich er van bewust dat als het verblijf bij de moeder niet goed zal gaan, de plaats bij het gezinshuis in [plaats 2] niet gegarandeerd is en afhankelijk van de situatie op dat moment het zelfs zo zou kunnen zijn dat een gesloten plaatsing op dat moment de enige optie is.

5.5. Gelet op hetgeen is besproken is de kinderrechter van oordeel dat het op dit

moment niet noodzakelijk is om [minderjarige] uit huis te plaatsen. Het verzoek van de GI zal daarom worden afgewezen. Dat betekent dat [minderjarige] bij de moeder zal blijven wonen. De kinderrechter drukt [minderjarige] op het hart om haar toezeggingen gestand te doen en de afspraken na te komen, mee te werken aan de hulpverlening en zich in te zetten voor een succesvol verblijf bij haar moeder en een goede band met haar ouders en broertje.

6 De beslissing

De kinderrechter: wijst het verzoek van de GI af.

RBZWB: 2023: 6056 (08-08-2023)

De beoordeling

Op grond van artikel 1:255 lid 1 Burgerlijk Wetboek (BW) kan de kinderrechter een minderjarige onder toezicht stellen van een gecertificeerde instelling wanneer die minderjarige zodanig opgroeit, dat hij in zijn ontwikkeling ernstig wordt bedreigd, en:

- de zorg die in verband met het wegnemen van de bedreiging noodzakelijk is voor de minderjarige of voor zijn ouders of de ouder die het gezag uitoefenen, door dezen niet of onvoldoende wordt geaccepteerd, en;
- de verwachting gerechtvaardigd is dat de ouders of de ouder die het gezag uitoefenen binnen een gelet op de persoon en de ontwikkeling van de minderjarige aanvaardbaar te achten termijn, de verantwoordelijkheid voor de verzorging en opvoeding, bedoeld in artikel 1:247 lid 2 BW, in staat zijn te dragen.

Op basis van de stukken en dat wat op de mondelinge behandeling is besproken, is de kinderrechter van oordeel dat is voldaan aan de wettelijke criteria voornoemd. De kinderrechter stelt vast dat [minderjarige] al meerdere jaren in een zorgelijke situatie verkeert. Er is al veel geprobeerd om daar verandering in te brengen, maar

Wet drempelverlaging omgang grootouders

VOORSTEL VAN WET

Wijziging van Boek 1 van het Burgerlijk Wetboek om de drempel te verlagen voor grootouders om vaststelling van een omgangsregeling te kunnen verzoeken aan de rechter.

Op het ogenblik kunnen grootouders hun verzoek niet aan de rechter voorleggen, behalve als er zeer intensief contact is geweest. Dit wetsvoorstel verlaagt die drempel: grootouders kunnen als dit wetsvoorstel wet wordt

hun verzoek altijd voorleggen. Volgens mr Prinsen is dat geen drempelverlaging maar drempelverlegging: de rechter kan het verzoek weigeren.

In de omringende landen hebben grootouders uitsluitend op grond van hun grootouder-zijn recht op contact. Daar moeten niet de grootouders maar de ouders dus naar de rechter als zij de grootouders uit het leven van hun kinderen willen weren.

dat is niet gelukt. De kinderrechter heeft bovendien vastgesteld dat alle betrokkenen kunnen instemmen met een ondertoezichtstelling voor de duur van twaalf maanden. De rechtbank zal het verzoek tot ondertoezichtstelling van [minderjarige] dan ook toewijzen voor de duur van twaalf maanden. Die beslissing wordt, gelet op de aard daarvan, uitvoerbaar bij voorraad verklaard, zoals is verzocht door de raad. Dat betekent dat de beslissing alvast moet worden gevolgd, ook als er hoger beroep wordt ingesteld tegen deze beslissing.

Tijdens de mondelinge behandeling zijn de door de raad geformuleerde doelen van de ondertoezichtstelling besproken. Betrokkenen zijn het erover eens dat aan de volgende doelen moet worden gewerkt:

... Ten aanzien van het verzoek tot machtiging uithuisplaatsing geldt dat de kinderrechter op grond van artikel 1:265b BW de GI, die belast is met de uitvoering van de ondertoezichtstelling, op verzoek van de raad kan machtigen de minderjarige gedurende dag en nacht uit huis te plaatsen indien dit noodzakelijk is in het belang van de verzorging en opvoeding van de minderjarige of tot onderzoek van diens geestelijke of lichamelijke gesteldheid.

De kinderrechter overweegt dat beide ouders het niet eens zijn met een machtiging uithuisplaatsing. Hoewel de kinderrechter heeft vastgesteld dat er de afgelopen jaren veel is gebeurd in het leven van [minderjarige] en de moeder, is onduidelijk welke problematiek er op dit moment nog speelt. Volgens de moeder gebruikt zij geen alcohol-/drugs meer, maar de kinderrechter is niet in het bezit van stukken waaruit dit blijkt. Het is daarom van belang dat er zicht wordt verkregen op het alcohol-/drugsgebruik van de moeder. Ook is het van belang dat de moeder en [minderjarige] hulp krijgen voor het verleden. Gelet op de ondertoezichtstelling is het aan de GI om te kijken wat voor [minderjarige] en de ouders noodzakelijk is. De kinderrechter ziet op dit moment onvoldoende aanleiding voor een machtiging uithuisplaatsing. Indien volgens de GI een machtiging uithuisplaatsing wel noodzakelijk is, kunnen zij dit opnieuw en ook direct verzoeken. Gelet op het voorgaande wordt het verzoek tot machtiging uithuisplaatsing afgewezen.

Aanbevolen lectuur

Zorgen over de jeugdzorg;

René Peters in gesprek met ervaringsdeskundigen, wetenschappers, bestuurders en professionals; 2021.

Kinderen van de staat;

Jeugdzorg in ademnood; *Helene van Beek; 2020.*

Baat het niet, dan schaadt het wel;

Hoe helpen we kinderen die moeite hebben om naar school te gaan? *Remko Iedema; 2019.*

Emotioneel gevangen, over ouderverstoting;

Voor iedereen die te maken heeft met ouders en kinderen in scheidingssituaties; *Monique Meulemans; 2020.* (hierin lijst Verder lezen)

Kaat wil niet meer op bezoek,

het ouderverstotingsyndroom; *Ludo Driesen; 2016.*

Jeugdhulp en jeugdbeleid;

Lokale zorg voor kinderen na 2015; *René Clarijs; 2014.*

Jeugdrecht in de praktijk;

Ido Weijers; 2018.

Kinderbescherming:

werken in een spanningsvol kader; *Gretha Pijpker; 2022.*

Het belang van het kind in het Nederlands recht,

voorwaarden voor ontwikkeling vanuit een pedagogisch perspectief; *Margrite Kalverboer en Elianne Zijlstra; 2006.*

De JIM-aanpak,

het alternatief voor uithuisplaatsing van jongeren; *Levi van Dam en Sylvia Verhulst; 2016.*

Opstellen over rapportage;

G.P. Hoefnagels; 1996.

Echt doen wat nodig is,

pleidooi voor kleinschalige effectieve jeugdhulp; *Dorien Graas e.a.; 2018.*

Ouders en kinderen in conflict,

theorie en praktijk van de hulpverlening aan gezinnen; *J. van Acker; 1988.*

En natuurlijk

Dit moet iedere ouder lezen over

VEILIG THUIS;

Stichting KOG 2020.

MIJN kind??!

Wat ouders kunnen doen en laten bij problemen; *Stichting KOG 2012.*

De jungle van de jeugdzorg vanaf 2015,

een overlevingspakket voor alle zekerheid; *Stichting KOG 2015.*